

บทที่ ๔

ผลการวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่อง “การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ตามหลักภาวะนาธรรมของศูนย์ฝึกอบรมตำรวจภูธรภาค ๖ จังหวัดนครสวรรค์” ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่รวบรวมได้ จากข้าราชการตำรวจจำนวน ๑๑๐ นาย มาวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปการวิเคราะห์ข้อมูลทางสังคมศาสตร์ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลนำเสนอต่อไปนี้

๔.๑ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

๔.๒ ผลการวิเคราะห์การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ตามหลักภาวะนาธรรมของศูนย์ฝึกอบรมตำรวจภูธรภาค ๖ จังหวัดนครสวรรค์

๔.๓ ผลการวิเคราะห์ความปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ตามหลักภาวะนาธรรมของศูนย์ฝึกอบรมตำรวจภูธรภาค ๖ จังหวัดนครสวรรค์

๔.๕ ผลการวิเคราะห์แบบสัมภาษณ์การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ตามหลักภาวะนาธรรมของศูนย์ฝึกอบรมตำรวจภูธรภาค ๖ จังหวัดนครสวรรค์

๔.๖ สรุปองค์ความรู้ที่ได้รับจากการวิจัย

๔.๑ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

การศึกษาข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ผู้วิจัยจำนวน ๑๑๐ นาย จำแนกตาม เพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่ง และรายได้ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม มีรายละเอียดดังในตารางที่ ๔.๑

ตารางที่ ๔.๑ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

(N=๑๑๐)

สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบสอบถาม	จำนวน	ร้อยละ
๑. เพศ		
ชาย	๘๒	๗๔.๕๕
หญิง	๒๘	๒๕.๔๕
รวม	๑๑๐	๑๐๐
๒. อายุ		
๓๐ ปีหรือต่ำกว่า	๑๑	๑๐.๐๐
๓๑-๔๐ ปี	๑๕	๑๓.๖๔
๔๑-๕๐ ปี	๓๔	๓๐.๙๑
๕๑ ปีขึ้นไป	๕๐	๔๕.๔๕
รวม	๑๑๐	๑๐๐
๓. ระดับการศึกษา		
ต่ำกว่าปริญญาตรี	๓๗	๓๓.๖๔
ปริญญาตรี	๔๗	๔๒.๗๓
ปริญญาโท	๒๓	๒๐.๙๑
ปริญญาเอก	๓	๒.๗๓
รวม	๑๑๐	๑๐๐
๔. ตำแหน่ง		
ระดับชั้นประทวน	๕๓	๔๘.๑๘
ระดับชั้นสัญญาบัตร	๕๗	๕๑.๘๒
รวม	๑๑๐	๑๐๐
๕. รายได้		
๑๐,๐๐๐ – ๒๐,๐๐๐ บาท	๖	๕.๔๕
๒๐,๐๐๑ – ๓๐,๐๐๐ บาท	๓๔	๓๐.๙๑
๓๐,๐๐๑ – ๔๐,๐๐๐ บาท	๕๒	๔๗.๒๗
๔๐,๐๐๐ บาทขึ้นไป	๑๘	๑๖.๓๖
รวม	๑๑๐	๑๐๐

จากตารางที่ ๔.๑ พบว่า การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ตามหลักภาวะธรรมของศูนย์ฝึกอบรมตำรวจภูธรภาค ๖ จังหวัดนครสวรรค์” จำแนกได้ดังนี้

เพศ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นชาย จำนวน ๘๒ นาย คิดเป็นร้อยละ ๗๔.๕๕ รองลงมาเป็นหญิง จำนวน ๒๘ นาย คิดเป็นร้อยละ ๒๕.๕๕

อายุ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ คือ ผู้ที่มีอายุ ๕๑ ปีขึ้นไป จำนวน ๕๐ นาย คิดเป็นร้อยละ ๔๕.๔๕ รองลงมาคือ ผู้ที่มีอายุระหว่าง ๔๑-๕๐ ปีจำนวน ๓๔ นาย คิดเป็นร้อยละ ๓๐.๙๑ และน้อยที่สุดคือ ผู้ที่มีอายุ ๓๐ ปีหรือต่ำกว่า จำนวน ๑๑ นาย คิดเป็นร้อยละ ๑๐.๐๐

ระดับการศึกษา พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ คือ ผู้ที่มีระดับการศึกษาระดับปริญญาตรี จำนวน ๔๗ นาย คิดเป็นร้อยละ ๔๒.๗๓ รองลงมาคือ ผู้ที่มีระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี จำนวน ๓๗ นาย คิดเป็นร้อยละ ๓๓.๖๔ และน้อยที่สุดคือ มีระดับการศึกษาปริญญาเอก จำนวน ๓ นาย คิดเป็นร้อยละ ๒.๗๓

ตำแหน่ง พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีตำแหน่งชั้นสัญญาบัตร จำนวน ๕๗ นาย คิดเป็นร้อยละ ๕๑.๘๒ รองลงมา คือ ตำแหน่งชั้นประทวน จำนวน ๕๓ นาย คิดเป็นร้อยละ ๔๘.๑๘

เงินเดือน พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีเงินเดือนอยู่ระหว่าง ๓๐,๐๐๑ - ๔๐,๐๐๐ บาท จำนวน ๕๒ นาย คิดเป็นร้อยละ ๔๗.๒๗ รองลงมามีเงินเดือนอยู่ระหว่าง ๒๐,๐๐๑ - ๓๐,๐๐๐ บาท จำนวน ๓๔ นาย คิดเป็นร้อยละ ๓๐.๙๑ และที่น้อยที่สุดมีเงินเดือน ๑๐,๐๐๐ - ๒๐,๐๐๐ บาท จำนวน ๖ นาย คิดเป็นร้อยละ ๕.๔๕

๔.๒ ผลการวิเคราะห์การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ตามหลักภาวะธรรมชาติของศูนย์ฝึกอบรมตำรวจภูธรภาค ๖ จังหวัดนครสวรรค์

ผลการวิเคราะห์การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ตามหลักภาวะธรรมชาติของศูนย์ฝึกอบรมตำรวจภูธรภาค ๖ จังหวัดนครสวรรค์ สรุปได้ ๔ ด้าน ได้แก่ ๑. การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ในกายภาวนา ๒. การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ในศีลภาวนา ๓. การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ในจิตภาวนา ๔. การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ในปัญญาภาวนา

ตารางที่ ๔.๒ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ตามหลักภาวะธรรมชาติของศูนย์ฝึกอบรมตำรวจภูธรภาค ๖ จังหวัดนครสวรรค์ โดยภาพรวม

(N=๑๑๐)

การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ตามหลักภาวะธรรมชาติ ของศูนย์ฝึกอบรมตำรวจภูธรภาค ๖ จังหวัด นครสวรรค์	ระดับความคิดเห็น		
	μ	σ	แปลผล
๑. การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ในกายภาวนา	๓.๔๘	๐.๖๐๑	มาก
๒. การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ในศีลภาวนา	๓.๓๙	๐.๖๐๑	ปานกลาง
๓. การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ในจิตภาวนา	๓.๓๐	๐.๖๒๓	ปานกลาง
๔. การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ในปัญญาภาวนา	๓.๓๙	๐.๕๗๗	ปานกลาง
รวม	๓.๓๙	๐.๕๗๓	ปานกลาง

จากตารางที่ ๔.๒ พบว่า การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ตามหลักภาวะธรรมชาติของศูนย์ฝึกอบรมตำรวจภูธรภาค ๖ จังหวัดนครสวรรค์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\mu = ๓.๓๙$, $\sigma = ๐.๕๗๓$)

เมื่อจำแนกเป็นรายด้านพบว่า การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ในกายภาวนา อยู่ในระดับมาก ส่วนด้านอื่นนั้นอยู่ในระดับปานกลาง

ตารางที่ ๔.๓ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ตามหลักภาวะธรรมชาติ
ของศูนย์ฝึกอบรมตำรวจภูธรภาค ๖ จังหวัดนครสวรรค์ ด้านการพัฒนาทรัพยากร
มนุษย์ในกายภาวนา

(N=๑๑๐)

ลำดับ	การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ในกายภาวนา	ระดับความคิดเห็น		
		μ	σ	แปลผล
๑	มีน้ำใจคอยให้ความช่วยเหลือชี้แนะเมื่อเพื่อนร่วมงาน มีปัญหา	๓.๗๒	๐.๘๔๗	มาก
๒	ร่วมปรึกษาหารือและยอมรับความคิดเห็นจากเพื่อน ร่วมงาน	๓.๖๕	๐.๗๕๙	มาก
๓	ปฏิบัติงานโดยคำนึงถึงเป้าหมายสูงสุดขององค์กร	๓.๖๖	๐.๘๖๐	มาก
๔	ออกกำลังกายเป็นประจำเพื่อให้ร่างกายแข็งแรง	๓.๕๕	๐.๘๕๓	มาก
๕	ใช้ทรัพยากรอย่างประหยัดโดยคำนึงถึงประโยชน์ สูงสุดขององค์กร	๓.๕๔	๐.๙๕๕	มาก
๖	มุ่งมั่นในการพัฒนาตนเองเน้นการเรียนรู้เท่าทันสังคม	๓.๓๙	๐.๙๖๘	ปานกลาง
๗	สภาพแวดล้อมในสถานที่ทำงานของท่านรื่นรมย์น่า ทำงาน	๓.๒๖	๑.๐๙๘	ปานกลาง
๘	ท่านใช้อุปกรณ์ และเทคโนโลยี เป็นปัจจัยเพื่อการ พัฒนางาน	๓.๓๐	๑.๑๘๕	ปานกลาง
๙	ดูแลเอาใจใส่สุขภาพร่างกายเพื่อเป็นเครื่องเกื้อหนุน ชีวิตที่ดีงาม	๓.๓๙	๑.๐๖๗	ปานกลาง
๑๐	ปฏิบัติงานที่คั่งค้างให้สำเร็จไม่เคยทิ้งงานเป็นภาระ บุคคลอื่น	๓.๓๗	๑.๐๙๑	ปานกลาง
รวม		๓.๔๘	๐.๖๐๑	มาก

จากตารางที่ ๔.๓ พบว่า การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ตามหลักภาวะธรรมชาติของศูนย์
ฝึกอบรมตำรวจภูธรภาค ๖ จังหวัดนครสวรรค์ การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ในกายภาวนา (μ = ๓.๔๘,
 σ = ๐.๖๐๑) โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ท่านมีน้ำใจคอยให้ความช่วยเหลือชี้แนะเมื่อเพื่อน
ร่วมงานมีปัญหา ร่วมปรึกษาหารือและยอมรับความคิดเห็นจากเพื่อนร่วมงาน ปฏิบัติงานโดยคำนึงถึง
เป้าหมายสูงสุดขององค์กร ออกกำลังกายเป็นประจำเพื่อให้ร่างกายแข็งแรง และใช้ทรัพยากรอย่าง
ประหยัดโดยคำนึงถึงประโยชน์สูงสุดขององค์กร อยู่ในระดับมาก ส่วนข้ออื่นนั้นอยู่ในระดับปานกลาง

ตารางที่ ๔.๔ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ตามหลักภาวะธรรมชาติ
ของศูนย์ฝึกอบรมตำรวจภูธรภาค ๖ จังหวัดนครสวรรค์ การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ใน
ศีลภาวนา

(N=๑๑๐)

ลำดับ	การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ในขั้นศีลภาวนา	ระดับความคิดเห็น		
		μ	σ	แปลผล
๑	ทำงานโดยยึดหลักความถูกต้องและเป็นธรรม	๓.๔๒	๐.๙๙๙	มาก
๒	เป็นกัลยาณมิตรกับเพื่อนร่วมงานทุกนาย	๓.๔๗	๐.๘๘๕	มาก
๓	เมื่อมีปัญหาในสถานที่ทำงานท่านมักจะเป็นผู้ที่เข้า แก้ปัญหาเสมอ	๓.๕๙	๑.๐๕๒	มาก
๔	เมื่อเพื่อนร่วมงานประสบปัญหาท่านจะให้คำ ปรึกษาหรือหรือให้คำชี้แนะทุกครั้ง	๓.๓๔	๑.๐๖๙	ปานกลาง
๕	มีระบบการสื่อสาร ที่สะดวกและคล่องตัว	๓.๑๙	๑.๒๑๕	ปานกลาง
๖	กำหนดระเบียบ กฎกติกา โดยคำนึงถึงสิทธิ เสรีภาพ และความยุติธรรม	๓.๔๕	๐.๙๑๕	มาก
๗	ในองค์กรของท่านสร้างความ รักความอบอุ่น ความ เข้าใจ เห็นใจ ยอมรับกัน ไม่แบ่งพวก	๓.๒๘	๑.๐๒๔	ปานกลาง
๘	ในองค์กรของท่านเคารพในศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ อย่างเท่าเทียม ไม่รังเกียจเด็ดฉันท์ซึ่งกันและกัน	๓.๔๑	๑.๐๔๓	มาก
๙	ไม่ว่าในหรือนอกเวลาราชการท่านให้ความสำคัญ และปฏิบัติตนอยู่ในกรอบของ กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ อย่างเคร่งครัดขององค์กร	๓.๓๕	๑.๑๐๕	ปานกลาง
๑๐	องค์กรสนับสนุนบุคลากรให้ได้รับการอบรมเพิ่มเติม เพื่อพัฒนาความรู้ ความชำนาญเพื่อเพิ่มสมรรถนะ ในการปฏิบัติงาน	๓.๓๖	๑.๐๒๙	ปานกลาง
รวม		๓.๓๙	๐.๖๐๑	ปานกลาง

จากตารางที่ ๔.๔ พบว่า การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ตามหลักภาวะธรรมชาติของศูนย์
ฝึกอบรมตำรวจภูธรภาค ๖ จังหวัดนครสวรรค์ การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ในศีลภาวนา ($\mu = ๓.๓๙$,
 $\sigma = ๐.๖๐๑$) โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ท่านทำงานโดยยึดหลักความถูกต้องและเป็นธรรม เป็น
กัลยาณมิตรกับเพื่อนร่วมงานทุกนาย เมื่อมีปัญหาในสถานที่ทำงานท่านมักจะเป็นผู้ที่เข้าแก้ปัญหา
เสมอ ในองค์กรของท่านกำหนดระเบียบ กฎกติกา โดยคำนึงถึงสิทธิ เสรีภาพ ความยุติธรรม และ
เคารพในศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์อย่างเท่าเทียม ไม่รังเกียจเด็ดฉันท์ซึ่งกันและกัน อยู่ในระดับมาก
ส่วนข้ออื่นนั้นอยู่ในระดับปานกลาง

ตารางที่ ๔.๕ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ตามหลักภาวะธรรมชาติ
ของศูนย์ฝึกอบรมตำรวจภูธรภาค ๖ จังหวัดนครสวรรค์ การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ใน
จิตภาวนา

(N=๑๑๐)

ลำดับ	การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ในจิตภาวนา	ระดับความคิดเห็น		
		μ	σ	แปลผล
๑	รักในอาชีพของท่านและมีความสุขเมื่อได้ทำงานที่ สร้างสรรค์	๓.๔๘	๑.๐๐๒	มาก
๒	มีความสุขกับการได้แบ่งปันช่วยเหลือเกื้อกูลเพื่อน มนุษย์	๓.๕๙	๐.๙๘๙	มาก
๓	มีความเชื่อมั่นว่าเมื่อท่านกระทำความดีท่านย่อม ได้รับผลดีตอบแทนเสมอ	๓.๔๙	๐.๙๔๖	มาก
๔	เป็นผู้เลือกหาแหล่งความรู้เพื่อต้นแบบที่ดีของชีวิต โดยความมุ่งมั่นบากบั่นและอดทน	๓.๑๙	๑.๐๒๗	ปานกลาง
๕	มีกำลังใจที่จะพัฒนาศักยภาพของตนให้เต็ม สมรรถนะและ รู้จักจัดระเบียบชีวิตและการอยู่ ร่วมกับผู้อื่นในสังคม	๓.๓๔	๐.๙๙๘	ปานกลาง
๖	มีความเชื่อว่าการที่มนุษย์จะพัฒนาชีวิตไปได้ จะต้องมีแรงจูงใจ และ ความปรารถนาในสิ่งที่ดี	๓.๒๘	๐.๘๖๙	ปานกลาง
๗	มีความอ่อนน้อมถ่อมตนรู้สภาวะทางสังคม ชื่นชม เมื่อเห็นนายอื่นได้ดี	๓.๒๔	๐.๙๙๕	ปานกลาง
๘	เป็นผู้ที่มีจิตอาสาขอช่วยเหลืองานส่วนรวมและ งานสังคมทั่วไป	๓.๐๕	๑.๐๔๘	ปานกลาง
๙	มีความสำนึกในบุญคุณ และหาทางตอบแทนเมื่อมี โอกาสทั้งต่อบุคคล สถาบัน และสิ่งแวดล้อม	๓.๑๕	๐.๙๕๐	ปานกลาง
๑๐	แบ่งปันผู้อื่นในสิ่งที่ควรให้ ทั้งกำลังใจ กำลังทรัพย์ กำลังสติปัญญา และรู้จักสละทิ้งอารมณ์ร้ายใน ตัวเอง	๓.๑๕	๐.๙๒๑	ปานกลาง
รวม		๓.๓๐	๐.๖๒๓	ปานกลาง

จากตารางที่ ๔.๕ พบว่า การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ตามหลักภาวะธรรมชาติของศูนย์
ฝึกอบรมตำรวจภูธรภาค ๖ จังหวัดนครสวรรค์ การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ในจิตภาวนา ($\mu = ๓.๓๐$,
 $\sigma = ๐.๖๒๓$) โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ท่านรักในอาชีพของท่านและมีความสุขเมื่อได้ทำงานที่
สร้างสรรค์ มีความสุขกับการได้แบ่งปันช่วยเหลือเกื้อกูลเพื่อนมนุษย์ และมีความเชื่อมั่นว่าเมื่อท่าน
กระทำความดีท่านย่อมได้รับผลดีตอบแทนเสมอ อยู่ในระดับมาก ส่วนข้ออื่นนั้นอยู่ในระดับปานกลาง

ตารางที่ ๔.๖ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ตามหลักภาวะธรรมชาติ
ของศูนย์ฝึกอบรมตำรวจภูธรภาค ๖ จังหวัดนครสวรรค์ การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ใน
ปัญญาภาวนา

(N=๑๑๐)

ลำดับ	การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ในปัญญาภาวนา	ระดับความคิดเห็น		
		μ	σ	แปลผล
๑	มีสติกระตือรือร้นตื่นตัวตลอดเวลาพร้อมด้วยแรงจูงใจ ใฝ่รู้และสร้างสรรค์	๓.๒๙	๐.๙๘๙	ปานกลาง
๒	ใช้ปัญญาในการคิดพิจารณาทำความเข้าใจสิ่ง ทั้งหลายตามความเป็นจริง	๓.๑๘	๐.๙๐๐	ปานกลาง
๓	ใช้ความรู้ที่มีอยู่ในการดำเนินชีวิตอย่างถูกต้องและมี ความสุข	๓.๓๔	๐.๙๔๑	ปานกลาง
๔	เมื่อมีปัญหาในการปฏิบัติงานท่านจะใช้ความรู้ใน การวิเคราะห์และแก้ไขปัญหาเสมอ	๓.๓๕	๑.๐๑๙	ปานกลาง
๕	ได้นำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ใน ชีวิตประจำวัน	๓.๒๙	๑.๐๖๑	ปานกลาง
๖	มุ่งพัฒนาตนเองให้เต็มศักยภาพมีชีวิตและอยู่ร่วม สังคมอย่างเป็นระเบียบ	๓.๖๘	๐.๙๔๘	มาก
๗	มีความสุขในครอบครัว สังคม และชุมชน สามารถให้การดูแลช่วยเหลือซึ่งกันและกัน	๓.๔๕	๑.๐๙๗	มาก
๘	ใช้องค์ความรู้สร้างตนเองให้มีสุขภาพที่สมดุลและ สมบูรณ์ในการดำเนินชีวิตปัจจุบัน	๓.๓๙	๑.๐๒๔	ปานกลาง
๙	ให้ความเคารพและเรียนรู้ที่จะอยู่ร่วมกับธรรมชาติ โดยการสร้างความสัมพันธ์ที่กลมกลืน และสมดุล ระหว่างนายกับธรรมชาติ	๓.๕๔	๐.๘๗๔	มาก
๑๐	ได้นำองค์ความรู้ที่ถูกต้องมาปรับใช้ในชีวิตประจำวัน ทั้งวิถีคิด การควบคุมจิต เพื่อให้เกิดสติในการดำเนิน ชีวิต	๓.๔๒	๐.๙๒๓	มาก
รวม		๓.๓๙	๐.๕๗๗	ปานกลาง

จากตารางที่ ๔.๖ พบว่า การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ตามหลักภาวะธรรมชาติของศูนย์
ฝึกอบรมตำรวจภูธรภาค ๖ จังหวัดนครสวรรค์ การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ในปัญญาภาวนา
($\mu = 3.39$, $\sigma = 0.577$) โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ท่านมุ่งพัฒนาตนเองให้เต็มศักยภาพมีชีวิตและอยู่ร่วม
สังคมอย่างเป็นระเบียบ เพื่อความสุขในครอบครัว สังคม และชุมชน สามารถให้การดูแลช่วยเหลือ
ซึ่งกันและกัน และยังให้ความเคารพและเรียนรู้ที่จะอยู่ร่วมกับธรรมชาติโดยการสร้างความสัมพันธ์ที่

กลมกลืน และสมดุลระหว่างนายกับธรรมชาติ พร้อมได้นำองค์ความรู้ที่ถูกต้องมาปรับใช้ในชีวิตประจำวัน ทั้งวิธีคิด การควบคุมจิต เพื่อให้เกิดสติในการดำเนินชีวิต อยู่ในระดับมาก ส่วนข้ออื่นนั้นอยู่ในระดับปานกลาง

๔.๓ ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหา และข้อเสนอแนะในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ตามหลักภาวะนาธรรมของศูนย์ฝึกอบรม ตำรวจภูธรภาค ๖ จังหวัดนครสวรรค์

การปฏิบัติงานร่วมกันของบุคคลที่มีความต่างในด้านต่างๆ ทั้งทางด้านคุณวุฒิ วิทยุฒิ และอุปนิสัยใจคอ ย่อมเกิดอุปสรรคต่อการปฏิบัติงานร่วมกัน กฎระเบียบที่มีเป็นสิ่งยึดเหนี่ยวเป็นกรอบกำหนดหน้าที่ให้บุคลากรทำงานตามหน้าที่ให้สำเร็จลุล่วงไปในระดับหนึ่งแต่สิ่งหนึ่งที่เป็นข้อที่น่าสังเกตคือบุคลากรที่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างดีสมบูรณ์นั้นเป็นผลมาจากการปฏิบัติงานตามหลักไตรสิกขาทั้งสิ้น เริ่มต้นจากการปลูกจิตสำนึกที่ดีตั้งอยู่บนความถูกต้องแห่งศีลธรรม ความตั้งมั่นครองตนในศีลไม่เอนเอียงกับสิ่งยั่วยุเหตุปัจจัยต่างๆ ที่เข้ามาอย่างมากมายปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอต่าง ๆ ที่ได้จากแบบสอบถามปลายเปิด แล้วสรุปดังต่อไปนี้

ตารางที่ ๔.๗ ปัญหา ในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ตามหลักภาวะนาธรรมของศูนย์ฝึกอบรม ตำรวจภูธรภาค ๖ จังหวัดนครสวรรค์

ปัญหา
๑. ขาดแรงกระตุ้น ที่จะพัฒนาคุณภาพการทำงานของตนให้เจริญก้าวหน้าอย่างเห็นได้ชัดเจน
๒. ขาดทักษะในการใช้งานเทคโนโลยีและสารสนเทศที่เป็นประโยชน์ต่อบุคลากร ทำให้บุคลากรไม่ได้รับข้อมูลสารสนเทศที่เป็นประโยชน์ในอันจะทำให้เกิดความเข้าใจที่ดีต่อการเรียนการสอน
๓. ไม่ค่อยมีการฝึกอบรมวิชาการเฉพาะด้านให้บุคลากร จึงขาดความชำนาญในการปฏิบัติงานในตำแหน่งหน้าที่
๔. ไม่ค่อยมีการพัฒนาบุคลากรด้านจิตใจ

ตารางที่ ๔.๘ ข้อเสนอแนะในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ตามหลักภาวะธรรมชาติของศูนย์ฝึกอบรม
ตำรวจภูธรภาค ๖ จังหวัดนครสวรรค์

ข้อเสนอแนะ
๑. ควรมีกิจกรรมกระตุ้นให้บุคลากรตั้งใจปฏิบัติหน้าที่เต็มความสามารถ และควรเสริมขวัญกำลังใจให้แก่บุคลากรด้านอื่น เช่น การให้ทุนการศึกษาต่อ ๒. ควรจัดอบรมความรู้เกี่ยวกับเทคโนโลยี ที่บุคลากรต้องการ เพื่อให้บุคลากรได้รับข้อมูลสารสนเทศที่ทันสมัย เหมาะสมกับการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ในยุคปัจจุบัน ๓. ควรจัดฝึกอบรมวิชาการเฉพาะด้านเพิ่ม หรือนำบุคลากรที่ชำนาญมาทำงานให้เหมาะสมกับตำแหน่ง ๔. ควรพัฒนาบุคลากรโดยเน้นด้านจิตใจมากกว่าด้านวัตถุ จัดกิจกรรมที่เกี่ยวกับคุณธรรม หรือมีกิจกรรมที่ปลูกจิตสำนึก ๕. ควรส่งเสริมให้อบรมสมาธิวิปัสสนาในหน่วยงาน หรือที่วัด

๔.๔ ผลการวิเคราะห์แบบสัมภาษณ์การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ตามหลักภาวะนาธรรมของศูนย์ฝึกอบรม ตำรวจภูธรภาค ๖ จังหวัดนครสวรรค์

การสัมภาษณ์นี้ มีจุดมุ่งหมายในการศึกษารวบรวมข้อมูลประกอบการวิเคราะห์การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ตามหลักภาวะนาธรรมของศูนย์ฝึกอบรมตำรวจภูธรภาค ๖ จังหวัดนครสวรรค์ ภาวะนา คีลภาวะนา จิตภาวะนา ปัญญาภาวะนา ว่าควรเป็นอย่างไร เพื่อให้การพัฒนาการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ตามหลักภาวะนาธรรมของศูนย์ฝึกอบรมตำรวจภูธรภาค ๖ มีประสิทธิภาพมากขึ้น ซึ่งสรุปบทสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) จำนวน ๘ ท่าน

๑. ภาวะนา

ควรฝึกอบรมพัฒนากายให้เกิดความแข็งแรงของร่างกาย มีความวิริยะ อุตสาหะ มีปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมได้อย่างราบรื่น^๑ และยังมีน้ำใจคอยให้ความช่วยเหลือชี้แนะเมื่อเพื่อนร่วมงานมีปัญหา^๒ ตลอดจนร่วมปรึกษาหารือและยอมรับความคิดเห็นจากเพื่อนร่วมงาน^๓ ในขณะเดียวกันควรใช้ทรัพยากรอย่างประหยัดโดยคำนึงถึงประโยชน์สูงสุดขององค์กร^๔ และยังมีมุ่งมั่นในการพัฒนาตนเองเน้นการเรียนรู้เท่าทันสังคม^๕ ตลอดจนใช้อุปกรณ์ และเทคโนโลยี เป็นปัจจัยเพื่อการพัฒนา^๖ และสภาพแวดล้อมในสถานที่ทำงานของท่านมีบรรยากาศการทำงาน^๗ และควรปฏิบัติงานที่คั่งค้างให้สำเร็จไม่เคยทิ้งงานเป็นภาระบุคคลอื่น ท่านใช้ทรัพยากรอย่างประหยัดโดยคำนึงถึงประโยชน์สูงสุดขององค์กร^๘

จากการสัมภาษณ์สรุปได้ว่า การทำกายให้เจริญ มีความสัมพันธ์ที่เกื้อกูลกับสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ การพัฒนากายให้มีสุขภาพร่างกายแข็งแรง ปราศจากโรคภัยไข้เจ็บต่าง ๆ และยังรวมถึงการพัฒนาความสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมภายนอกอย่างถูกต้องดีงาม ในทางที่เป็นคุณประโยชน์ ซึ่งเป็น

^๑สัมภาษณ์ เกษม สีจะแปง, พ.ต.อ., ผู้กำกับการฝ่ายปกครองและการฝึก ศูนย์ฝึกอบรมตำรวจภูธรภาค ๖ จังหวัดนครสวรรค์, ๒๑ ธันวาคม ๒๕๕๘.

^๒สัมภาษณ์ ศิริมา ภาคอิต, พ.ต.ท.หญิง., อาจารย์ (สบ ๓) ภาควิชาบริหารศูนย์ฝึกอบรมตำรวจภูธรภาค ๖ จังหวัดนครสวรรค์, ๒๑ ธันวาคม ๒๕๕๘.

^๓สัมภาษณ์ โอภาส คะรัมย์, พ.ต.ท., อาจารย์ (สบ ๓) ภาควิชากฎหมาย ศูนย์ฝึกอบรมตำรวจภูธรภาค ๖ จังหวัดนครสวรรค์, ๒๑ ธันวาคม ๒๕๕๘.

^๔สัมภาษณ์ เดชา แจ่มสว่าง, พ.ต.ท., ผู้บังคับกองร้อย ฝ่ายปกครองและการฝึก ศูนย์ฝึกอบรมตำรวจภูธรภาค ๖ จังหวัดนครสวรรค์, ๒๒ ธันวาคม ๒๕๕๘.

^๕สัมภาษณ์ อีระเดช สมสกุล, พ.ต.ท., สารวัตรบริการการศึกษา ศูนย์ฝึกอบรมตำรวจภูธรภาค ๖ จังหวัดนครสวรรค์, ๒๒ ธันวาคม ๒๕๕๘.

^๖สัมภาษณ์ เดชา ดันติวัฒน์, พ.ต.ท., สารวัตร ฝ่ายอำนวยการ (ธร./กพ.) ศูนย์ฝึกอบรมตำรวจภูธรภาค ๖ จังหวัดนครสวรรค์, ๒๒ ธันวาคม ๒๕๕๘.

^๗สัมภาษณ์ ดร.จำรัส ปานพัก, พ.ต.ต., อาจารย์ (สบ ๒) ภาควิชาป้องกันปราบปราม ศูนย์ฝึกอบรมตำรวจภูธรภาค ๖ จังหวัดนครสวรรค์, ๒๓ ธันวาคม ๒๕๕๘.

^๘สัมภาษณ์ ยุทธนา พิงพรม, ร.ต.ต., ผู้บังคับหมวด(สบ ๑) ฝ่ายปกครองและการฝึก ศูนย์ฝึกอบรมตำรวจภูธร ภาค ๖ จังหวัดนครสวรรค์, ๒๓ ธันวาคม ๒๕๕๘.

สิ่งที่สำคัญมาก เพราะไม่เพียงหมายถึงสิ่งแวดล้อมทางสังคม แต่ยังหมายถึงสิ่งอื่น ๆ ที่มีความสำคัญ และจำเป็นต่อชีวิตมนุษย์ รวมถึงการพัฒนาความสัมพันธ์กับธรรมชาติให้เป็นไปในทางเกื้อกูลกัน มากกว่าจะเป็นการทำลาย เพื่อประโยชน์ของมนุษย์เพียงฝ่ายเดียว เพราะในที่สุดโทษที่เกิดจากการทำลายสิ่งต่าง ๆ ย่อมจะย้อนกลับมาทำความเสียหายให้แก่มนุษย์เองด้วย สิ่งเหล่านี้ล้วนเป็นเรื่องของการพัฒนากาย และนายที่พัฒนาตน

๒. ศิลภาวนา

ควรฝึกอบรมเพื่อพัฒนาให้บุคลากรมีความประพฤติอยู่ในระเบียบวินัยมีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลอื่นได้ดี มีความเกื้อกูลกัน^๙ และจัดฝึกอบรมทั้งทางด้านความรู้ คุณธรรม และจริยธรรมแก่บุคลากรเพื่อเป็นแบบอย่างที่ดีของนักเรียน และยังเป็นการพัฒนาเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรมแก่บุคลากร^{๑๐} และมีการจัดการฝึกอบรมบุคลากรอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้บุคลากรมีความรู้ความเข้าใจและมีความพร้อมต่อการทำงาน^{๑๑}ในการศึกษาดูงานควรมีการจัดอย่างต่อเนื่องและมีจุดประสงค์ เป้าหมายอย่างชัดเจน สอดคล้องกับการนำมาพัฒนาอย่างแท้จริง^{๑๒}ในขณะเดียวกันมีการจัดให้บุคลากรเข้าร่วมอบรมทั้งทางด้านความรู้และคุณธรรมจริยธรรม ศิลธรรม อย่างน้อยปีการศึกษาละ ๒-๔ ครั้ง^{๑๓}และควรมีการจัดการฝึกอบรมบุคลากรอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้บุคลากรมีความรู้ความเข้าใจและมีความพร้อมต่อการทำงาน^{๑๔}ทั้งนี้ยังควรการจัดการฝึกอบรมแก่บุคลากรอย่างสม่ำเสมอ ด้านการส่งบุคลากรไปศึกษาดูงาน มีการวางแผนเป้าหมายของการศึกษาดูงานอย่างชัดเจน คุ่มค่า มีความประหยัดและสามารถนำมาใช้ได้จริง^{๑๕}และในการจัดอบรมบุคลากรเพื่อเป็นการเสริมความรู้ใหม่ๆ ให้แก่บุคลากร และควรส่งบุคลากรเข้าร่วมอบรมตามหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับองค์กรเพื่อเป็นการนำความรู้ที่ได้มาปรับใช้กับการปฏิบัติงานในองค์กรให้มีการพัฒนาขึ้นไป^{๑๖}

^๙สัมภาษณ์ เกษม สีจะแปง, พ.ต.อ., ผู้กำกับการฝ่ายปกครองและการฝึก ศูนย์ฝึกอบรมตำรวจภูธรภาค ๖ จังหวัดนครสวรรค์, ๒๑ ธันวาคม ๒๕๕๘.

^{๑๐}สัมภาษณ์ ศิริมา ภาควัต, พ.ต.ท.หญิง., อาจารย์ (สบ ๓) ภาควิชาบริหารศูนย์ฝึกอบรมตำรวจภูธรภาค ๖ จังหวัดนครสวรรค์, ๒๑ ธันวาคม ๒๕๕๘.

^{๑๑}สัมภาษณ์ โอภาส คะรุรัมย์, พ.ต.ท., อาจารย์ (สบ ๓) ภาควิชากฎหมาย ศูนย์ฝึกอบรมตำรวจภูธรภาค ๖ จังหวัดนครสวรรค์, ๒๑ ธันวาคม ๒๕๕๘.

^{๑๒}สัมภาษณ์ เดชา แจ่มสว่าง, พ.ต.ท., ผู้บังคับกองร้อย ฝ่ายปกครองและการฝึก ศูนย์ฝึกอบรมตำรวจภูธรภาค ๖ จังหวัดนครสวรรค์, ๒๒ ธันวาคม ๒๕๕๘.

^{๑๓}สัมภาษณ์ ธีระเดช สมสกุล, พ.ต.ท., สารวัตรบริการการศึกษา ศูนย์ฝึกอบรมตำรวจภูธรภาค ๖ จังหวัดนครสวรรค์, ๒๒ ธันวาคม ๒๕๕๘.

^{๑๔}สัมภาษณ์ เดชา ตันติวัฒน์, พ.ต.ท., สารวัตร ฝ่ายอำนวยการ (จร./กพ.)ศูนย์ฝึกอบรมตำรวจภูธรภาค ๖ จังหวัดนครสวรรค์, ๒๒ ธันวาคม ๒๕๕๘.

^{๑๕}สัมภาษณ์ ดร.จำรัส ปานฟ้า, พ.ต.ต., อาจารย์ (สบ ๒)ภาควิชาป้องกันปราบปราม ศูนย์ฝึกอบรมตำรวจภูธรภาค ๖ จังหวัดนครสวรรค์, ๒๓ ธันวาคม ๒๕๕๘.

^{๑๖}สัมภาษณ์ ยุทธนา พิงพรม, ร.ต.ต., ผู้บังคับหมวด(สบ ๑) ฝ่ายปกครองและการฝึก ศูนย์ฝึกอบรมตำรวจภูธร ภาค ๖ จังหวัดนครสวรรค์, ๒๓ ธันวาคม ๒๕๕๘.

จากการสัมภาษณ์สรุปได้ว่า พฤติกรรมทางสังคมที่พัฒนาแล้ว ไม่เบียดเบียนก่อให้เกิดความเดือดร้อนแก่ผู้อื่น แก่สังคม และประพடுத்தสิ่งที่เป็นประโยชน์เกื้อกูลต่อสังคม มีระเบียบวินัย ประกอบอาชีพสุจริต เป็นการฝึกตนให้อยู่ในสังคมด้วยดีและเป็นประโยชน์ ระดับต้นคือ ความมีระเบียบวินัยในการเป็นอยู่ ในการดำเนินชีวิต โดยไม่ให้มีการเบียดเบียนกัน ศิล ๕ ซึ่งเป็นศิลปะขั้นพื้นฐาน จะเห็นได้ว่ามุ่งที่การไม่เบียดเบียนกันกล่าวคือ ไม่เบียดเบียนต่อกันในทางชีวิตร่างกาย ในทางทรัพย์สิน ในทางคู่ครอง ในทางใช้วาจา ตลอดจนไม่เบียดเบียนสติสัมปชัญญะของตนเอง เมื่อไม่เบียดเบียนกันแล้วก็ขยายออกไปถึงความสุจริต

๓. จิตภาวนา

ควรฝึกอบรมเพื่อพัฒนาให้มีจิตใจที่มั่นคง เจริญงอกงามด้วยคุณธรรมต่างๆ ในเรื่องความมีเมตตา กรุณา ความดีงาม^{๑๗} ในขณะเดียวกันควรมีการส่งเสริมด้านการศึกษาของบุคลากรอย่างต่อเนื่อง เพราะการทำงานนั้นจำเป็นจะต้องศึกษาดูงานกับองค์กรที่มีความเข้มแข็งและสามารถเป็นแบบอย่างแก่การพัฒนาองค์กรของตนเองได้อย่างมีประสิทธิภาพ^{๑๘} ในการส่งบุคลากรเข้าศึกษาดูงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับศูนย์ฝึกอบรมตำรวจภูธรที่ประสบผลสำเร็จมาแล้วเพื่อเป็นการนำมาปรับใช้ในการพัฒนาอย่างมีประสิทธิภาพ^{๑๙} และควรมีการส่งบุคลากรไปศึกษาดูงานกับศูนย์ฝึกอบรมตำรวจภูธรที่มีการพัฒนาจนประสบผลสำเร็จทั้งทางด้านการบริหาร การจัดการเรียนการสอนจนเป็นที่ยอมรับได้แล้วสามารถนำกลับมาใช้กับองค์กรของเราได้^{๒๐} ทั้งนี้ควรมีการส่งเสริมให้บุคลากรไปศึกษาดูงานนอกสถานที่ทั้งในและต่างประเทศเพื่อเป็นการพัฒนาความรู้ ประสบการณ์ของบุคลากรและจะได้นำมาพัฒนาศูนย์ฝึกอบรมตำรวจภูธรทั้งด้านการปฏิบัติงานของบุคลากรเองและนักเรียน^{๒๑} และยังควรมีการเชิญบุคลากรที่มีความรู้ ความเข้าใจในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์มาให้ความรู้ ข้อคิดและหลักการพัฒนาบุคลากรในศูนย์ฝึกอบรมตำรวจภูธร^{๒๒} ยังต้องเน้นวิทยากรที่มีความรู้ความสามารถและมีประสบการณ์ ควรมีการตั้งวัตถุประสงค์ เป้าหมายไว้อย่างชัดเจนและจะต้องดูความพร้อมของ

^{๑๗} สัมภาษณ์ เกษม สีจ๊ะแปง, พ.ต.อ., ผู้กำกับฝ่ายปกครองและการฝึก ศูนย์ฝึกอบรมตำรวจภูธรภาค ๖ จังหวัดนครสวรรค์, ๒๑ ธันวาคม ๒๕๕๘.

^{๑๘} สัมภาษณ์ ศิริมา ภาคอัท, พ.ต.ท.หญิง, อาจารย์ (สบ ๓) ภาควิชาบริหารศูนย์ฝึกอบรมตำรวจภูธรภาค ๖ จังหวัดนครสวรรค์, ๒๑ ธันวาคม ๒๕๕๘.

^{๑๙} สัมภาษณ์ โอภาส คะรุรัมย์, พ.ต.ท., อาจารย์ (สบ ๓) ภาควิชากฎหมาย ศูนย์ฝึกอบรมตำรวจภูธรภาค ๖ จังหวัดนครสวรรค์, ๒๑ ธันวาคม ๒๕๕๘.

^{๒๐} สัมภาษณ์ เดชา แจ่มสว่าง, พ.ต.ท., ผู้บังคับกองร้อย ฝ่ายปกครองและการฝึก ศูนย์ฝึกอบรมตำรวจภูธรภาค ๖ จังหวัดนครสวรรค์, ๒๒ ธันวาคม ๒๕๕๘.

^{๒๑} สัมภาษณ์ วีระเดช สมสกุล, พ.ต.ท., สารวัตรบริการการศึกษา ศูนย์ฝึกอบรมตำรวจภูธรภาค ๖ จังหวัดนครสวรรค์, ๒๒ ธันวาคม ๒๕๕๘.

^{๒๒} สัมภาษณ์ เดชา ตันติวัฒน์, พ.ต.ท., สารวัตร ฝ่ายอำนวยการ (จร./กพ.) ศูนย์ฝึกอบรมตำรวจภูธรภาค ๖ จังหวัดนครสวรรค์, ๒๒ ธันวาคม ๒๕๕๘.

บุคลากรที่จะเข้ารับการอบรมด้วย^{๒๓} และควรเชิญบุคลากรมาให้ความรู้อย่างต่อเนื่องเพื่อให้เกิดความรู้ใหม่ตามมา^{๒๔}

จากการสัมภาษณ์สรุปได้ว่า ในการพัฒนาจิตตามหลักพระพุทธศาสนานั้นเป็นการฝึกอบรมให้จิตมีคุณสมบัติครบ ๓ ด้าน คือ **คุณภาพจิต** คือ มี คุณธรรมต่าง ๆ เสริมสร้างจิตใจให้ดีงาม เป็นจิตใจที่สูง ประณีต มีเมตตา มีความเป็นมิตร ปราศจากประโยชน์สุขแก่ผู้อื่น มีความกรุณา คืออยากช่วยให้ผู้อื่นพ้นทุกข์ มีจาคะคือมีใจเผื่อแผ่อบอ้อมอารี มีคารวะ คือเห็นความสำคัญของผู้อื่น มีมัทวะคือความอ่อนโยน กตัญญูคือรู้คุณค่าแห่งการกระทำของผู้อื่น **สมรรถภาพจิต** หรือความสามารถของจิต เช่น ความมีสติ มีวิริยะ คือความเพียรในการทำงาน มีขันติ คือความอดทน มีสมาธิแน่วแน่ มีสัจจะจริงจัง มีอธิฐาน คือความเด็ดเดี่ยวต่อความมุ่งหมาย มีความหนักแน่นมั่นคง เข้มแข็งของจิตใจ ที่จะทำงานให้ได้ผลสมบูรณ์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งงานทางปัญญา คือการคิดพิจารณาให้สิ่งต่าง ๆ ตามความเป็นจริงอย่างแจ่มชัด **สุขภาพจิต** คือ มีจิตที่มีสุขภาพดี เป็นสุข สดชื่นร่าเริงเบิกบาน โปรดโปร่ง มีปิติ ความอิ่มเอิบใจ มีความผ่อนคลายไม่ขุ่นมัว ไม่หม่นหมองหดหู่ เป็นต้น ลักษณะต่าง ๆ ของจิตใจที่มีความสุขนี้เป็นสิ่งสำคัญมากในพระพุทธศาสนา การขาดสุขภาพจิตเป็นปัญหาสำคัญของสังคมในยุคปัจจุบัน จึงต้องเน้นเรื่องสุขภาพจิตให้มากด้วย ผู้ที่ฝึกฝนอบรมจิตแล้ว

๔. ปัญญาภาวนา

ควรฝึกอบรมเพื่อพัฒนาปัญญา สนับสนุนเสริมสร้างองค์ความรู้ให้บุคลากรได้ไปศึกษาต่อ และสนับสนุนด้านค่าเทอมของศูนย์ฝึกอบรมตำรวจภูธรภาค ๖ จังหวัดนครสวรรค์^{๒๕} ในขณะเดียวกันยังแนะนำบุคลากรไปศึกษาต่อในด้านสาขาที่ขาดแคลน ต้นสังกัด หรือผู้ที่รับผิดชอบควรจัดหาทุนเพื่อส่งเสริมให้บุคลากรไปศึกษาต่อ^{๒๖} ในการส่งบุคลากรไปศึกษาต่อถือเป็นขวัญและกำลังใจให้แก่บุคลากร แต่ควรพัฒนาด้านบุคลากรที่ขาดแคลน และการเชิญวิทยากรมาให้ความรู้ถือเป็นแนวทางที่ดี ทั้งนี้เพื่อให้เกิดประสบการณ์และแนวคิดใหม่ๆ เกิดขึ้นแก่บุคลากร^{๒๗} และต้องจัดหาทุนให้เพียงพอ ต้องวางแผนให้ตรงกับสายงานที่ต้องการและศูนย์ฝึกอบรมตำรวจภูธรภาค ๖ จังหวัดนครสวรรค์จะต้องสร้างบุคลากรอย่างต่อเนื่อง^{๒๘} ตลอดจนถึงต้นสังกัดควรมีการจัดสรรงบประมาณในด้านนี้เพราะยังขาด

^{๒๓} สัมภาษณ์ ดร.จรัส ปานพัก, พ.ต.ต., อาจารย์ (สบ ๒) ภาควิชาป้องกันปราบปราม ศูนย์ฝึกอบรมตำรวจภูธรภาค ๖ จังหวัดนครสวรรค์, ๒๓ ธันวาคม ๒๕๕๘.

^{๒๔} สัมภาษณ์ ยุทธนา พึ่งพรม, ร.ต.ต., ผู้บังคับหมวด(สบ ๑) ฝ่ายปกครองและการฝึก ศูนย์ฝึกอบรมตำรวจภูธร ภาค ๖ จังหวัดนครสวรรค์, ๒๓ ธันวาคม ๒๕๕๘.

^{๒๕} สัมภาษณ์ เกษม สีจะแปง, พ.ต.อ., ผู้กำกับการฝ่ายปกครองและการฝึก ศูนย์ฝึกอบรมตำรวจภูธรภาค ๖ จังหวัดนครสวรรค์, ๒๑ ธันวาคม ๒๕๕๘.

^{๒๖} สัมภาษณ์ ศิริมา ภาควัต, พ.ต.ท.หญิง., อาจารย์ (สบ ๓) ภาควิชาบริหารศูนย์ฝึกอบรมตำรวจภูธรภาค ๖ จังหวัดนครสวรรค์, ๒๑ ธันวาคม ๒๕๕๘.

^{๒๗} สัมภาษณ์ โอภาส กระรัมย์, พ.ต.ท., อาจารย์ (สบ ๓) ภาควิชากฎหมาย ศูนย์ฝึกอบรมตำรวจภูธรภาค ๖ จังหวัดนครสวรรค์, ๒๑ ธันวาคม ๒๕๕๘.

^{๒๘} สัมภาษณ์ เดชา แจ่มสว่าง, พ.ต.ท., ผู้บังคับกองร้อย ฝ่ายปกครองและการฝึก ศูนย์ฝึกอบรมตำรวจภูธรภาค ๖ จังหวัดนครสวรรค์, ๒๒ ธันวาคม ๒๕๕๘.

งบประมาณ หรือจะต้องมีการจัดหาทุนเพื่อพัฒนาบุคลากรในด้านที่ยังขาดหรือ ไม่เพียงพอ^{๒๙} ในการส่งบุคลากรไปศึกษาต่อเพื่อเป็นการพัฒนาศักยภาพของบุคลากรเอง และเพื่อเป็นขวัญและกำลังใจในการทำงานแก่บุคลากร^{๓๐} และยังคงส่งเสริมเพราะบุคลากรส่วนหนึ่งยังขาดแคลน ไม่ตรงกับสายงานในการส่งเสริมเพื่อเป็นการเพิ่มบุคลากรให้เพียงพอต่อความต้องการและตรงสายงานของหน่วยงาน^{๓๑} และควรเลือกบุคลากรที่เหมาะสมกับสายงานเพื่อเข้าอบรมแล้วสามารถถ่ายทอดความรู้ที่ได้สู่เพื่อนร่วมงาน และจะต้องนำผลที่ได้จากการศึกษาต่อมาปรับใช้ในหน่วยงานของตนเองเพื่อให้เกิดการพัฒนาขึ้น^{๓๒}

จากการสัมภาษณ์สรุปได้ว่า การทำปัญญาให้เจริญงอกงาม ในเบื้องต้นจะต้องมีความรู้ความเข้าใจในศิลปวิทยาการ ทางวิชาชีพ ต่อมาต้องพัฒนาปัญญาให้มีการรับรู้ เรียนรู้ อย่างถูกต้องของสิ่งทั้งหลายตามความเป็นจริง คือ เข้าใจสิ่งนั้นทั้งหลายตามสภาวะหรือตามที่มันเป็น ไม่เอนเอียงด้วยอคติหรือฉันทคติ ที่จะทำให้การรับรู้ผิดพลาดคลาดเคลื่อนจากความเป็นจริง ขึ้นต่อไปคือวินิจฉัยด้วยการใช้ปัญญาบริสุทธิ์ ไม่ใช่ด้วยกิเลส เป็นปัญญาที่รู้จักเข้าใจโลกและชีวิตตามความเป็นจริง เข้าใจความเจริญและความเสื่อมของโลกและชีวิตตามความเป็นจริงและตามเหตุปัจจัย รู้จักทางแก้ไขปัญหาและสร้างสรรค์ความสำเร็จให้ตนพัฒนายิ่งขึ้น ๆ ขึ้นไป รู้เท่าทันโลกและชีวิตทำให้เป็นอิสระหลุดพ้นจากความทุกข์โดยสมบูรณ์ พัฒนาไปจนถึงขั้นวิมุตติ คือหลุดพ้นเป็นอิสระที่แท้จริง จิตใจไม่ถูกยึดมั่นในสิ่งทั้งหลาย ไม่ถูกครอบงำ

^{๒๙} สัมภาษณ์ อีระเดช สมสกุล, พ.ต.ท., สารวัตรบริการการศึกษา ศูนย์ฝึกอบรมตำรวจภูธรภาค ๖ จังหวัดนครสวรรค์, ๒๒ ธันวาคม ๒๕๕๘.

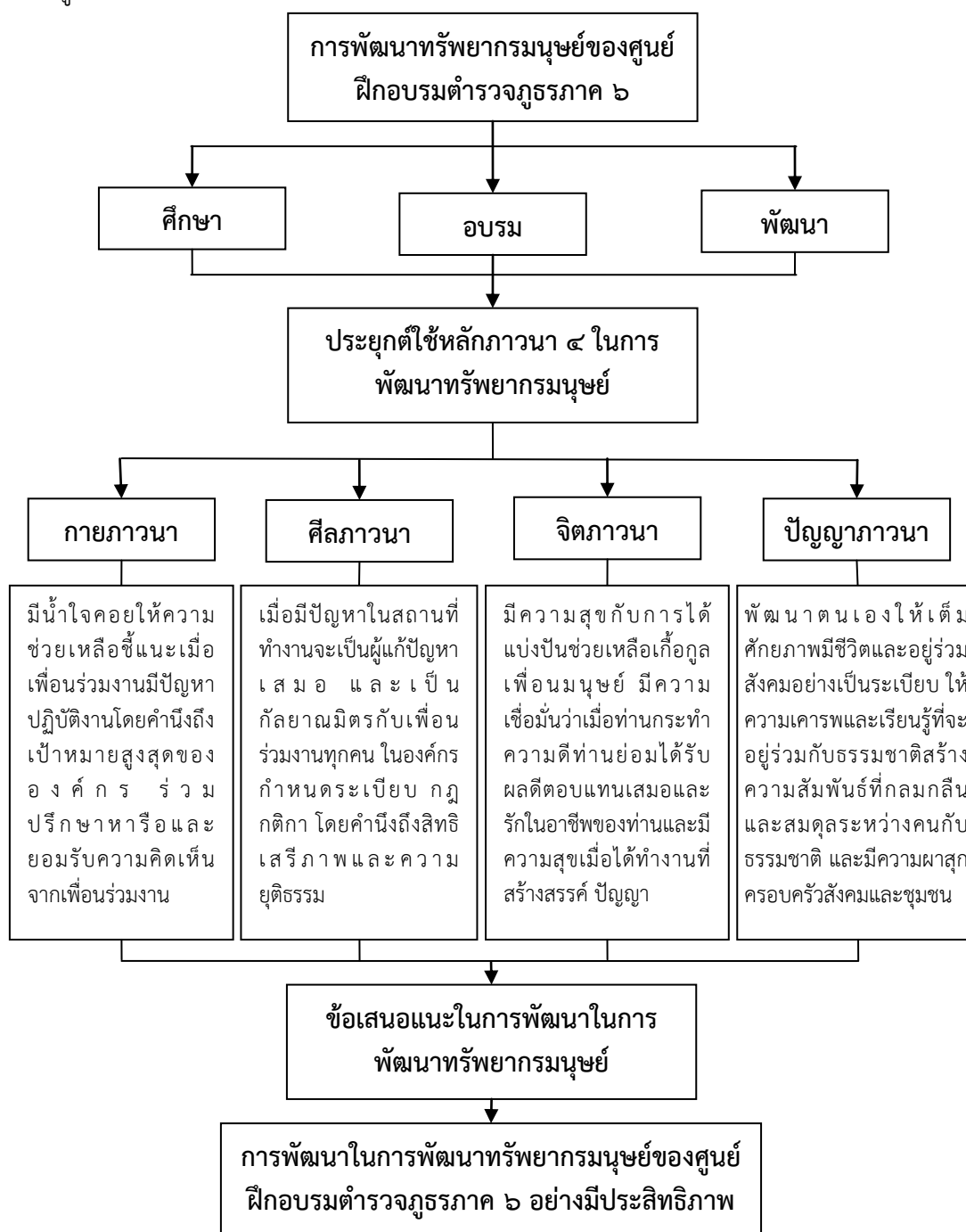
^{๓๐} สัมภาษณ์ เดชา ตันติวัฒน์, พ.ต.ท., สารวัตร ฝ่ายอำนวยการ (จร./กพ.) ศูนย์ฝึกอบรมตำรวจภูธรภาค ๖ จังหวัดนครสวรรค์, ๒๒ ธันวาคม ๒๕๕๘.

^{๓๑} สัมภาษณ์ ดร.จำรัส ปานพิง, พ.ต.ต., อาจารย์ (สบ ๒) ภาควิชาป้องกันปราบปราม ศูนย์ฝึกอบรมตำรวจภูธรภาค ๖ จังหวัดนครสวรรค์, ๒๓ ธันวาคม ๒๕๕๘.

^{๓๒} สัมภาษณ์ ยุทธนา พิงพรม, ร.ต.ต., ผู้บังคับหมวด(สบ ๑) ฝ่ายปกครองและการฝึก ศูนย์ฝึกอบรมตำรวจภูธร ภาค ๖ จังหวัดนครสวรรค์, ๒๓ ธันวาคม ๒๕๕๘.

๔.๕ สรุปองค์ความรู้ที่ได้รับจากการวิจัย

จากการวิจัยเรื่อง การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ตามหลักภาวะนามธรรมของศูนย์ฝึกอบรมตำรวจภูธรภาค ๖ จังหวัดนครสวรรค์ ผู้วิจัยได้รับองค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัยครั้งนี้ คือ ปัญหาข้อเสนอแนะในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ตามหลักภาวะนามธรรมของศูนย์ฝึกอบรมตำรวจภูธรภาค ๖ จังหวัดนครสวรรค์ ซึ่งนำไปสู่การพัฒนาบุคลากรอย่างมีประสิทธิภาพ สามารถสรุปเป็นแผนภาพองค์ความรู้ได้ ดังนี้

แผนภาพที่ ๔.๑ สรุปองค์ความรู้ที่ได้รับจากการวิจัย

สรุปองค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัย เรื่อง “การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ตามหลักภาวะนาธรรมของศูนย์ฝึกอบรมตำรวจภูธรภาค ๖ จังหวัดนครสวรรค์” ซึ่งผู้วิจัยสรุปได้ดังนี้

การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์นั้นเป็นการพัฒนาความสามารถของบุคลากรในองค์กรทุกองค์กร ศูนย์ฝึกอบรมตำรวจภูธรภาค ๖ จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีการพัฒนางานและพัฒนายของ ตน เพราะงานจะประสบความสำเร็จได้นั้นขึ้นอยู่กับผู้ปฏิบัติงานเป็นสำคัญซึ่งการพัฒนาทรัพยากร มนุษย์มีพื้นฐานมาจากหลักการเบื้องต้น คือ ศึกษา อบรม และพัฒนา เป็นกระบวนการที่ศูนย์ ฝึกอบรมตำรวจภูธรภาค ๖ มุ่งเน้นเกี่ยวกับการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ภายในองค์กรอย่างเต็ม ความสามารถโดยใช้ทั้งกลยุทธ์และทักษะเพื่อพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ที่มีอยู่ได้อย่างมีประสิทธิภาพใน ขณะเดียวกัน ศูนย์ฝึกอบรมตำรวจภูธรภาค ๖ ได้นำหลักการพัฒนามนุษย์ตามแนวพระพุทธศาสนา ประกอบไปด้วยความศรัทธาเป็นตัวเกื้อกูล คือเชื่อว่ามนุษย์มีศักยภาพที่พัฒนาตนได้ เชื่อใน แหล่งที่มาของความรู้จากสิ่งแวดล้อมที่ดังามถูกต้องจากปัจจัยภายนอก (ปรโตโฆสะ) ร่วมกับจาก ปัจจัยภายใน (โยนิโสมนสิการ) คือการคิดเป็น รู้จักคิดโดยแยกกาย การใช้ความคิดถูกวิธี พร้อมทั้งมี ทักษะที่ถูกต้อง (สัมมาทิฐิ) เป็นเบื้องต้น ตลอดจนมีการพัฒนากาย พัฒนาศีล พัฒนาจิต และพัฒนา ปัญญา คือ

กายภาวนา การทำกายให้เจริญ มีความสัมพันธ์ที่เกื้อกูลกับสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ การพัฒนากายให้มีสุขภาพร่างกายแข็งแรง ปราศจากโรคภัยไข้เจ็บต่าง ๆ และยังรวมถึงการพัฒนา ความสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมภายนอกอย่างถูกต้องดังาม ในทางที่เป็นคุณประโยชน์ ซึ่งเป็นสิ่งที่สำคัญ มาก เพราะไม่เพียงหมายถึงสิ่งแวดล้อมทางสังคม แต่ยังหมายถึงสิ่งอื่น ๆ ที่มีความสำคัญและจำเป็น ต่อชีวิตมนุษย์ รวมถึงการพัฒนาความสัมพันธ์กับธรรมชาติให้เป็นไปในทางเกื้อกูลกันมากกว่าจะเป็น การทำลาย เพื่อประโยชน์ของมนุษย์เพียงฝ่ายเดียว เพราะในที่สุดโทษที่เกิดจากการทำลายสิ่งต่าง ๆ ย่อมจะย้อนกลับมาทำความเสียหายให้แก่มนุษย์เองด้วย สิ่งเหล่านี้ล้วนเป็นเรื่องของการพัฒนากาย และนายที่พัฒนาตน

ศีลภาวนา พุทธกรรมทางสังคมที่พัฒนาแล้ว ไม่เบียดเบียนก่อให้เกิดความเดือดร้อนแก่ ผู้อื่น แก่สังคม และประพาสสิ่งที่เป็นประโยชน์เกื้อกูลต่อสังคม มีระเบียบวินัย ประกอบอาชีพสุจริต เป็นการฝึกตนให้อยู่ในสังคมด้วยดีและเป็นประโยชน์ ระดับต้นคือ ความมีระเบียบวินัยในการเป็นอยู่ ในการดำเนินชีวิต โดยไม่ให้มีการเบียดเบียนกัน ศีล ๕ ซึ่งเป็นศีลขั้นพื้นฐาน จะเห็นได้ว่ามุ่งที่การไม่ เบียดเบียนกันกล่าวคือ ไม่เบียดเบียนต่อกันในทางชีวิตร่างกาย ในทางทรัพย์สิน ในทางคู่ครอง ในทางใช้วาจา ตลอดจนไม่เบียดเบียนสติสัมปชัญญะของตนเอง เมื่อไม่เบียดเบียนกันแล้วก็ขยาย ออกไปถึงความสุจริต

จิตภาวนา ในการพัฒนาจิตตามหลักพระพุทธศาสนานั้นเป็นการฝึกอบรมให้จิตมี คุณสมบัติครบ ๓ ด้าน คือ คุณภาพจิต คือ มี คุณธรรมต่าง ๆ เสริมสร้างจิตใจให้ดังาม เป็นจิตใจที่สูง ประณีต มีเมตตา มีความเป็นมิตร ปราบณาประโยชน์สุขแก่ผู้อื่น มีความกรุณา คืออยากช่วยให้ผู้อื่น พ้นทุกข์ มีจาคะคือมีใจเผื่อแผ่อบอ้อมอารี มีคารวะ คือเห็นความสำคัญของผู้อื่น มีมัทวะคือความ อ่อนโยน กตัญญูคือรู้คุณค่าแห่งการกระทำของผู้อื่น สมรรถภาพจิต หรือความสามารถของจิต เช่น ความมีสติดี มีวิริยะ คือความเพียรในการทำงาน มีขันติ คือความอดทน มีสมาธิแน่วแน่ มีสัจจะจริงจัง

มีอธิฐาน คือความเด็ดเดี่ยวต่อความมุ่งหมาย มีความหนักแน่นมั่นคงเข้มแข็งของจิตใจ ที่จะทำงานให้ได้ผลสมบูรณ์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งงานทางปัญญา คือการคิดพิจารณาให้สิ่งต่าง ๆ ตามความเป็นจริงอย่างแจ่มชัด สุขภาพจิต คือ มีจิตที่มีสุขภาพดี เป็นสุข สดชื่นร่าเริงเบิกบาน โปรดโปร่ง มีปิติ ความอímเอิบใจ มีความผ่อนคลายไม่ขุ่นมัว ไม่หม่นหมองหดหู่ เป็นต้น ลักษณะต่าง ๆ ของจิตใจที่มีความสุขนี้เป็นสิ่งสำคัญมากในพระพุทธศาสนา การขาดสุขภาพจิตเป็นปัญหาสำคัญของสังคมในยุคปัจจุบัน จึงจะต้องเน้นเรื่องสุขภาพจิตให้มากด้วย ผู้ที่ฝึกฝนอบรมจิตแล้ว

ปัญญากาวนา การทำปัญญาให้เจริญงอกงาม ในเบื้องต้นจะต้องมีความรู้ความเข้าใจในศิลปวิทยาการ ทางวิชาชีพ ต่อมาต้องพัฒนาปัญญาให้มีการรับรู้ เรียนรู้ อย่างถูกต้องของสิ่งทั้งหลายตามความเป็นจริง คือ เข้าใจสิ่งนั้นทั้งหลายตามสภาวะหรือตามที่มันเป็น ไม่เอนเอียงด้วยอคติหรือฉันทาคติ ที่จะทำให้การรับรู้ผิดพลาดคลาดเคลื่อนจากความเป็นจริง ขั้นต่อไปคือวินิจฉัยด้วยการใช้ปัญญาบริสุทธิ์ ไม่ใช่ด้วยกิเลส เป็นปัญญาที่รู้จักเข้าใจโลกและชีวิตตามความเป็นจริง เข้าใจความเจริญและความเสื่อมของโลกและชีวิตตามความเป็นจริงและตามเหตุปัจจัย รู้จักทางแก้ไขปัญหาและสร้างสรรค์ความสำเร็จให้ตนพัฒนายิ่งขึ้น ๆ ขึ้นไป รู้เท่าทันโลกและชีวิตทำให้เป็นอิสระหลุดพ้นจากความทุกข์โดยสมบูรณ์ พัฒนาไปจนถึงขั้นวิมุตติ คือหลุดพ้นเป็นอิสระที่แท้จริง จิตใจไม่ถูกยึดมั่นในสิ่งทั้งหลาย ไม่ถูกครอบงำ

ตามแนวทางการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ตามหลักกาวนา ซึ่งการฝึกฝนอบรมตามแนวนี้นิยมส่งผลให้เกิดการพัฒนานายได้อย่างครบถ้วนทุกขั้นตอน เป็นการพัฒนาการดำเนินชีวิตอย่างสมบูรณ์ อันจะส่งผลต่อการพัฒนาสิ่งแวดล้อมในด้านอื่น ๆ ของมนุษย์ด้วย เพราะหลักการพัฒนาตามแนวพระพุทธศาสนามีได้หมายถึงเพียงแต่การทำให้วัตถุเจริญเติบโตอย่างเดียว และดูเหมือนว่าการฝึกอบรมนี้จะเน้นปัจเจกชน แต่ขณะเดียวกันก็ไม่แยกนายออกจากสังคม นั่นคือ การฝึกนายแต่ละนายให้พร้อม เพื่อสร้างสรรค์ช่วยเหลือสังคม เป็นการพัฒนานายเพื่อสังคม การที่มนุษย์ประพฤติปฏิบัติตามหลักกาวนา ๔ ประการที่พระพุทธเจ้าทรงค้นพบนี้ มีคุณประโยชน์อย่างมหาศาลโดยทำให้บุคคลสามารถเข้าใจในชีวิตของมนุษย์ได้มากมาย ตลอดจนใช้เป็นแนวทางในการดำเนินชีวิตเพื่อเข้าสู่สภาวะบุคคลในอุดมคติระดับขั้นอริยบุคคล อันเป็นจุดหมายสูงสุดตามหลักพระพุทธศาสนาได้เป็นอย่างดี